

Novi grobovi

LOUISE KOZLEVČAR

Kakor smo včeraj poročali, je preminila nagloma, zadeta od srčne kapi na svojem domu, Louise Kozlevčar, rojena Messner, stara 60 let, stanujoča na 1439 Larchmont Rd. Doma je bila iz Ivanča vas na Gorici. V Ameriki se je nahajala 43 let in je bila članica društva Mir št. 142 S.N.P.J. Soprog, Frank je umrl leta 1945.

Tukaj zapuščata pet otrok: Frank, Mrs. Louise Stuchal, Mrs. Mary Kovach v Detroit, Mich., Mrs. Genevieve Krzic v Geneva, O., in Henry v Madison, O., 11 vnukov in več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 9.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Pavla na Charndon Rd. ob 10. uri in nato na pokopališče Calvary.

MARY TOMARIČ

Kakor smo včeraj poročali, je umrla včeraj zjutraj po dolgotrajni bolezni na svojem domu Mary Tomarič, rojena Gross, stanujoča na 1251 E. 173 St. Stara je bila 77 let. Doma je bila iz Grosuplja na Dolenskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1902. Bila je članica podr. št. 41 S.Z.Z. Soprog Frank je umrl leta 1927.

Tukaj zapuščata otroke: Frank, Anton, Joseph, Mrs. Steffie Zorman v Detroit, Mich., Mrs. Cecelia Wolf in Mrs. Justine Klemenčič, devet vnukov in osem pravnukov. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 10. uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetec, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 10.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

Zlata poroka

Mr. in Mrs. Anton Hosta iz 13224 Carrington ave., kjer se nahajata že 42 let, bosta v nedeljo, 17. oktobra obhajala zlato poroko. Zjutraj ob 8. uri bo maša v Anuncijski cerkvi na W. 130 St., popoldne od 3. do 6. ure pa bo sprejem sorodnikov in prijateljev v Jug. del. nar. domu na 4583 W. 130 St.

Slavljenec je bil rojen 9. januarja 1876 v vasi Imenja fara, njegova soproga Mary, rojena Golob, pa 21. novembra 1882 leta v vasi Mali Ban. Mr. Hosta je prišel v Ameriko leta 1901, Mrs. Hosta pa leta 1904. Poročil ju je monsignor Vitus Hribar dne 17. okt. 1904 v cerkvi sv. Vida. Nad 30 let je Mr. Hosta delal za New York Central železnico, zadnjih 11 let pa živi v pokojju.

Zakonca imata 11 otrok; osem sinov: Anton ml., Frank, John, Martin, Louis, Albert, Joseph in Raymond, tri hčere: Mary, Mrs. Anna Hanchette in Irene ter 22 vnukov.

Važna seja

Nocoj se vrši seja Norwood Community Council v prostorih kopališča, St. Clair Recreation. Pričetek ob 7. uri. Jutri zvečer ob osmih se pa vrši v istih prostorih seja vseh odborov, ki pripravljajo praznovanje 10-letnice plinske katastrofe. Vabi se javnost, ki se zanima, da se udeleži.

Volilna apatija pousod, razen pri kmetih in brezposelnih

WASHINGTON, 13. oktobra—Politični opazovalci napovedujejo, da bo letošnja volilna udeležba ista kakor leta 1950. Nikakor pa ne bo dosegla volilne udeležbe iz leta 1952. Takrat je šlo na volitve 57 milijonov volilcev. Te volitve so bile predsedniške. V letu 1950 pa je šlo le 40 milijonov volilcev na volišče.

Napovedujejo tudi, da bo volilna abstinenca posebno v vele-mestih. V mestu New York se je registriralo manj volilcev kakor v letu 1950. V mestu Bostonu celo 10 odstotkov manj kot leta 1950. Splošno prihajajo iz vele-mest poročila, da je ne samo majhna registracija, marveč tudi velika apatija do volilnega gibanja.

Nasprotno je volilno gibanje razgibal farmerske in tiste industrijske kraje, kjer je občutna brezposelnost. Oboje teh dejstev gre na račun republikanske stranke.

Sicer pa je računati tudi s splošnim pojavom, da stranka na vladi, če niso razmere povsem ustajale, navadno pri prihodnjih splošnih volitvah izgubi na glasovih.

Republikanci priznavajo, da so višje registracije volilcev v agrarnih delih republike dokaz, da so farmerji jezni nad republikansko agrarno politiko.

Ostani doma—pojdite na volitve!

Komu bodo šli v prid tisti volilci, ki se volitev ne bodo udeležili? Politična napoved je ta, da na škodo republikanski stranki. Dognano je namreč, da tak volilec, ki se je odločil, da ostane doma, je poprej volil za stranko, ki je na oblasti.

Mesto New York se rabi kot neko merilo. Izračunali so, da gre na volitve okrog 15 krat toliko volilcev, kolikor je registriranih v New Yorku. V New Yorku se morajo volilci registrirati vsako leto. Če se vzame za podlago letošnje število registriranih, se po zgornjem političnem računu računata, da bo volilna udeležba leta 1954 približno ista ali še nižja, kot v letu 1950. Na volišče bi šlo v Ameriki tako le okrog 40 milijonov volilnih upravičencev.

Razkol med reppublikanci

Kljub temu, da je s smrtjo senatorja Roberta Tafta na videz izgubil programom "stare garde" iz republikanske stranke, pa temu ni tako. Republikanci morajo priznati, da razkol med Taftovci in pristaši Eisenhowerja še vedno traja. Taftovci vidijo v Eisenhowerju preveč liberalnega politika in so se odločili za volilno abstinenco. Ta spor med Taftovci in pristaši Eisenhowerja je pri-

ORKAN SE JE RAZBIL?

Hud morski orkan se je zbral doli na jugu. Ameriška osrednja vremenska postaja v Washingtonu, kakor tudi druge krajevne postaje, so budno spremljale gibanje orkana. Njegova smer ni bila določena. Orkan je zajel otočje Haiti. Prebivalci Kube so bili v strahu, da jih bo obiskal. Na Kubi imajo Združene države svojo pomorsko bazo. Ameriške oblasti so odredile, naj gredo žene in otroci v posebna zaklonišča, ladje, sicer zasidrane v bazi, pa naj odplovejo na odprto morje. To se je tudi zgodilo.

Orkan sam pa je ostal na otočju Haiti. Zagnal se je v zapadno gorato območje otočja in se v tem gorovju tudi razbil. Šlo je le še za posamezne vetrovne sunke, ki pa po sili niso imeli nobenega

PRI NAS NI NASLEDNIKA, IMAMO PREZIDENTA!

Ali je kakšen človek, pa naj ima še tak pomen v življenju narodov in držav, ne-nadomestljiv? Eni pravijo, da je, drugi da ni.

Živimo v času, ko gre v raznih državah za nasledstvo ene osebe. Kitajski diktator Mao je bolan na neozdravljivem raku. Izbral si je naslednika. Diktator Južnoafriške zveze Malan je star 80 let in, bo odstopil, pa rabi naslednika.

Tudi v Angliji se mnogo ugiba, kdo bo naslednik Winstona Churchilla.

Nemški kancler Konrad Adenauer je tudi star. Ko gre za rešitev nemškega vprašanja, je Adenauer naslovljen na Francoze tele besede:

"Sto odstotno sem prepričan, da bo nemška nacionalna vojska, katero nam hočejo vsiliti Francozi, nevarna tako za Nemčijo, kakor za Evropo. Ne vem pa, kaj se bo zgodilo v Nemčiji, če mene več ne bo pri življenju..."—torej povdarek, "če mene več ne bo."

General Franco je diktator v Španiji. Španija bi naj bila odvisna od njega. Španija ni ne republika, ne monarhija. Zadnji španski kralj je odsoten iz Španije. Toda Franco kot diktator skrbi za svojega naslednika. Če bi on umrl, bi v državi lahko nastala nova revolucija. Franco je star 61 let. Zadnji španski kralj Alfonso XIII ima sina Don Juana. Ta bi bil dober, pa ni dober z Francosom. Juan ima sina Carlosa, ki je star 16 let. Franco je vzel piko nanj. Zeli, da se vzgaja in šola v Španiji, vzgoja pa naj bo usmerjena v to, da bo njegov naslednik dober vojaški voditelj.

Slovenski poročnik imenovan

Poročnik Frank J. Jerich, ki je rodom iz Ely, Minn., je bil te dni imenovan za pomožnega uradnika oficirju, ki oskrbuje Navy Regional Accounts Office v Clevelandu. Poročnik Jerich nadomestuje drugega uradnika, ki je bil uvrščen med neaktivne uradnike, potem ko je dovršil 18 mesecev mornariške službe.

Z obiska v domovini

Poznana Mr. in Mrs. John Skoff iz 19301 So. Lake Shore Blvd., in hčerka Emma, ki je po poklicu odvetnica so se pred kratkim vrnili z štiri in pol mesečnega obiska v Evropi. Obiskali so devet evropskih držav. Potovanje je bilo nadvse zanimivo.

Redna seja

V petek zvečer, 15. okt. se vrši redna seja društva Slov. dom št. 6 S.D.Z. v navadnih prostorih Ameriško jugoslovanskega centra na Recher Ave. Vabi se članstvo, da se udeleži, ker bo seja važna.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile 12. oktobra pri poročniku William L. in Mrs. Ann Perusek, ki se nahajata v Norfolk, Va., kjer je poročnik nastanjen v službi Strica Sama, in jima pustile krepkega sinčka-prvorojenca. Tako sta postala Mr. in Mrs. William J. Perusek iz Niles, Ohio, prvič stari oče in stara mama, splošno poznani Mr. Frank Dolsak st. iz 445 E. 200 St. v Euclidu, pa prvič prastari oče. Mati ponosnega očeta se je podala na obisk v Norfolk. Čestitamo!

OBRAMBNI TAJNIK CHARLES WILSON RABI PRIMERO S PSOM, KO GRE ZA BREZPOSELNE!

ZAGOVORI, OPRAVICILA, PA TUDI PROTESTI DELAVCEV

WASHINGTON, 13. oktobra—Politična kost, ki se trenutno najbolj gloda, je izjava obrambnega tajnika Charlesa Wilsona, ki je v Detroitu na konferenci tiska zadnji ponedeljek, ko je šlo za vprašanje brezposelnosti in kako jo odpraviti, rabil primero o lovskem psu, ki da je njemu ljubši kot pa pes, ki je priklenjen k pasji hišici, in se ga mora torej hraniti.

Charles Wilson je z drugimi besedami rečeno današnje brezposelne delavce, ki uživajo podporo za slučaj brezposelnosti, primerjal s psom, katerega je treba hraniti. Lovski pes, ki se podi za divjačino, je Wilsonu ljubši, ker ve kaj hoče, oziroma gospodarju ni treba, da bi ga hranil.

Primer sama namreč je bila netaktna, o tem so si vsi edini. Edini tudi v tem, da ameriški brezposelni delavec svojega stanja brezposelnosti ni sam zakrivil. Tak delavec je prisilno brezposeln, ker ga je odslovil delodajalec. Je bil torej voljan delati, je voljan delati, pa ne more. Pripomnimo še, da gre v Ameriki za visoko število brezposelnih, vsekakor nekaj milijonov, in je opazka Wilsona zadela vse brez razlike.

Razburjenje med delavstvom

Obe glavni delavski unijski organizaciji, CIO in AFL, sta obsodili z najstrožjimi besedami izjavo Wilsona. Proteste je dobil v roke predsednik Eisenhower, ki je po svoje branil Charlesa Wilsona, ki da je mož na mestu: Vedno da je bil v službi splošne blaginje. Da tudi sedanja republikanska administracija skrbi za vse Amerikance enako, da je liberalna, ko gre za humane probleme in da išče sredstva, kako da bi se vsem Amerikancem godilo dobro.

Eisenhower ob tej priliki priznava, da so kraji, kjer je brezposelnost občutna, ponavljajo svojo staro trditev, da je to v zvezi s prehodom iz vojne v mirnodobsko industrijo, kakor tudi z inflacijo.

Charles Wilson, ki se še vedno nahaja v Detroitu, skuša zabrisati silno mučen vtis, ki ga je izzvala njegova izjava. Pri tem se poslužuje sredstev, ki mu ne delajo časti. Spremenil je namreč tudi prvotno besedilo izrečenega stavka. Začel je z opisovanjem svojega življenja, ko je v svojem 19. letu delal za 18 centov na turo in trdi, da se je vedno še posebno zanimal za vprašanje ameriškega delavstva.

Izjava Charlesa Wilsona so komentirali tudi demokratje. Ta kritika je osredotočena v tem, da je Charles Wilson odkrito povedal to, kar sicer mislijo ameriški republikanci o ameriškem delavstvu. Izjava je bila za republikanca povsem naravna. Ni šlo za to, da bi Wilsonu nekaj ušlo iz ust, česar ni mislil.

Zanimivo je nadalje, da je mnogo republikanskih senatorjev in poslancev, ki so začuden nad Charlesom Wilsonom. Senator Saltonstall iz Mass., ki načeljuje senatnemu vojaškemu odboru, je dejal, da se absolutno ne strinja s pojmovanjem Wilsona. Njegova opazka je žalila veliko ameriških dobrih državljenov. "Če bi bil jaz na njegovem mestu, bi se ne bil izrazil tako," je povdaril republikanec Fer-

Zadnje vesti

Od Texasa gori na ameriški severovzhod, tudi v Ohio, imamo vroč val. V Clevelandu bo današnja temperatura najvišja 80 stopinj, zvečer najnižja pa 48 stopinj. New York sam bo imel 85 stopinj vročine. Popoldne, vsaj proti večeru, bodimo pripravljeni na nevihte.

V Londonu je predsednik vlade Winston Churchill sklical za danes izredno sejo vlade. Največje britansko pristanišče London bo verjetno vsled stavke pristaniških delavcev paralizirano. Govori se, da bo Churchill poslal v pristanišče vojaštvo, ki naj natorvarja in raztovarja ladje. Velika Britanija ne more dopustiti, da bi od drugod ne prihajal živež, katerega ni dovolj doma, pravi vlada.

Predsednik Eisenhower je star danes 64 let. Jutri, v petek, se vrača preko Indianapolis v Washington. V Indianapolisu bo zvečer imel politični govor in se bo pečal s vprašanjem ameriških kmetov.

Sinoči je bila do smrti povožena Mrs. Jessie T. Waldman, stara 56 let. Povožena je bila nasproti svojega doma na Mayfield Rd., ko je hotela iti preko ceste.

Podtajnik v državnem tajništvu Robertson, ki je bil na Formozu pri Čiang-Kajšku, se vrača nazaj v Washington. O Robertsonu je znano, da nastopa v vzhodno-azijskih vprašanjih kot tak, ki uspešno gladi spore. To je bil tudi slučaj na Koreji s predsednikom Rheejem, ki se je končno v zadnji vojni udal istemu Robertsonu.

Diktatura Perona

John Knight, izdajatelj in lastnik več velikih ameriških listov, se nahaja na poučnem potovanju po Južni Ameriki. Bil je tudi v Argentini. Trenotno se nahaja v Braziliji. O argentinski tiskovni svobodi se je Knight izrazil takole:

"Za lepimi pročelji argentinskih palač se kmalu občuti trda roka policijske države. Ta je popolnoma zatrla svobodo misli, je napravila skrupulozno nekak zakonov in noče pripoznati niti neodvisnosti sodišč. Argentinski tisk se plazi po trebuhu pred Peronom, da mu dovoli skromno življenje."

Hoover bo obiskal Adenauerja

WASHINGTON, 13. oktobra—Da se poglobijo zveze med Zapadno Nemčijo in Združenimi državami, naj bo čim več medsebojnih obiskov vidnih političnih ljudi. Predsednik Eisenhower in državni tajnik John Foster Dulles sta določila bivšega predsednika Herberta Hooverja, da gre na obisk k nemškemu kanclerju Konradu Adenauerju. Formalno povabilo je prišlo tudi od strani zapadnonemške vlade. Bivši predsednik Herbert Hoover gre v Bonn v Nemčijo na obisk okrog 21. novembra.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TAK PROGRAM—KAKOR STRAH!

O strahu pravimo, da je sredi votel, ob kraju ga pa nič ni.

Kadar prisostvujemo televizijskim prenosom, so naše misli odvrnjene vstran od vsakdanjega življenja. Ta končni cilj ima brez dvoma tudi tisti, ki v eni ali drugi obliki oglašuje po televiziji. Mi vidimo nastope, ki so razkošni, ki so dragi, pa se najbrže niti mimogrede ne sprašujemo, koliko to stane. Pa tudi če bi se spraševali, bi prišli do številk, ki so za navadne pojme zelo visoke, za ameriško težko industrijo pa malenkostne. Glavno je, da se opazovalec odvrne od resničnosti življenja. Kaj pa je za resničnostjo?

Po našem mnenju je za ocenjevanje sedanjega predvolilnega razpoloženja v Ameriki gornja primera dobra. Kakor veliki kapital, ki hoče zavesti splošno ljudstvo na stran pota njegovega mišljenja, ne skrbi, kako bo kril stroške za svojo propagando, samo da siplje ljudem pesek v oči, tako je republikanska stranka s sedanjo administracijo vred v velikanski zadregi, ki išče svoj program. Poslušajmo!

Če bodo izvoljeni po večini demokrati poslanci in senatorji, bodo komunisti napadli takoj še ostale kraje v Indokini, to je južni del Vietnama, pokrajini Laos in Cambodija. Zasedli bodo Formozo, s tem pa zopet povzročili dolgotrajne vojne na Daljnem vzhodu, kjer bodo morali nastopiti kot branilci svobode ameriški fantje in možje. To pa se bo zgodilo le, če bodo zmagali demokratje. ...

Te besede izhajajo iz ust merodajnih republikanskih kandidatov. Zopet bomo torej, kakor v predsedniških volitvah leta 1952, morali računati na gesla, ki naj zavedejo ljudi.

V političnih krogih Amerike je bilo opaziti, da se je po dolgem molku zopet oglašil Dean Acheson, ki je bil pod predsednikom Trumanom državni tajnik, voditelj ameriške zunanje politike. To bi se med ostalim moglo tolmačiti, da se Dean Acheson pripravlja, da bo v doglednem času zopet nastopil svoj bivši položaj ameriškega zunanjega ministra!

Adlai Stevenson povdarja to, kar je napovedal pri predsedniških volitvah leta 1952. Takrat so republikanci trdili, da bo ameriška zunanja politika pod njih vodstvom močna, pametna. Vseposod bo zavlada ameriška iniciativa. In kaj se je v resnici zgodilo? Stevenson po pravici trdi, da ameriški ugled v svetu ni bil še nikdar nižji kot je danes. Ko je nastala kriza v Indokini, so Francozi s posredovanjem Moskve, Pekinga in Londona sklenili premirje, ki bi ga republikanci razglasili kot bankrot vseh principov ameriške zunanje politike če bi bili na kaj takega pristali—demokrati! Ko gre za skupno obrambo zapadne Evrope, je imel iniciativo v rokah britanski zunanji minister Eden skupaj s Francozom Mendesem Francem ter končno z nemškimi kanclerjem Adenauerjem. Amerika je k vsem sklepom mogla samo pritrčiti.

V Ameriki sami se maščuje republikanska demagogija. Živimo v času, ko so stroški preživljanja najvišji, cene kmetijskim pridelkom pa najnižje. Cene kruhu so se povišale za 23 procentov, cene pšenici pa so padle za 32 procentov. Republikanci dopovedujejo meščanom, da je končno krivdo za drago življenje treba iskati pri farmerjih, farmerje pa tolažijo s tem, da bo v bodoče boljše.

Volilna parola republikanske stranke v letu 1952 je bila tudi "zmešnjava" v Washingtonu. To da so ustvarili demokrati. Prava zmešnjava političnih in gospodarskih pojmov pa je nastopila v Washingtonu prav pod republikansko administracijo, in dokazi se kopičijo vsak dan, da je temu res tako. Ali se postavimo z zunanjo politiko? Ne moremo. In kaj smo pridobili v notranji politiki? Samo republikansko željo po absolutni oblasti, ne glede na posledice za povprečnega ameriškega človeka. Da je temu tako, kaže zakonodaja 83. kongresa, ki naj bi bila pod pravih pečatom Eisenhowerja. Ljudje to vidijo, in naša razlaga politične apatije, o kateri govorijo republikanci, je ta, da ljudje niso politično apatični, temveč da so se ohladili—do republikancev!

L. Č.

Urednikova pošta**Prihitimo v nedeljo na koncert Zarje**

CLEVELAND, Ohio—Podpisani poznam delovanje vseh slovenskih pevskih zborov v Clevelandu, pa tudi večino ostalih po Ameriki, in sicer kot dolgoletni popotnik. Vsem tem zborom izrekam čast in priznanje za ves trud, ki se posameznemu pevcu nikdar ne izplača.

Najbolj pa poznam zbor Zarja, ki je danes najstarejši delavski pevski zbor. V njem je pretežno večina tu rojenih, energičnih mož in žena, ki so v zboru po večini že od svoje mladosti. Njih programi vsebujejo največ narodne in delavske pesmi.

Ta zbor se udeležuje priredb, kjer nastopa, skoraj vedno ko je povabljen. V posebno čast mu je, da je od vsega početka pomagal našemu Slovenskemu narodnemu domu na St. Clair Ave. To je že 30 let in več. Tudi zadnje nedelje so pevci Zarje nastopili pri proslavi 30-letnice S.N.D. Tudi drugim našim narodnim domovom v Clevelandu in okolici je zbor Zarja pomagal s svojimi nastopi pri njih proslavah. Enako pri proslavah podpornih društev, posebno onim, spadajoča k S.N.P.J. Nastopal je ob žalostnih in posebno ob veselih dogodkih, zato je podpisani tudi vedno pisal in agitiral za Zarjo.

Radi tega čutimo dolžnost, da vsi, ki ž njimi vred radi imamo našo slovensko pesem, posejimo Zarjin koncert v nedeljo, 17. oktobra v Slov. nar. domu. Pričetek bo ob 4. uri popoldne, zvečer bo pa domača zabava v spodnji dvorani. Vstopnina je samo en dolar. Torej, na svidenje na veselim koncertu Zarje v nedeljo! Pozdrav

Anton Jankovič,
prijatelj Zarje od začetka

Ob najini 50-letnici

EUCLID, Ohio — Prosiva za malo prostora v vašem listu, da se zahvaliva najinim številnim prijateljem, sosedom in znanecem, ki so prišli, da z nama obhajajo najino 50-letnico zakonskega življenja. Kako fletno je bilo na tej slavnosti! Vreme je bilo kot nalašč lepo. Nahajala sva se v najini poletni koči v prosti naravi. Ura se je približala 2. popoldne, Mize so bile vse lepo okrašene, sredi mize pa stoji krasen pušelj iz 50 rumenih vrtnic, med katerimi je bilo ovitih 50 dolarjev. Ni mogoče opisati kako lep je bil ta šopek.

Med mnogimi vsakovrstnimi dobrotami je bila velika torta, katera je imela na vrhu za okras zlate zvonce kot simbol najinega zlatega jubileja. Gostje so prihajali. Bilo jih je mnogo. Solze so naju obile od samega veselja ko sva videla koliko prijateljev imava. Toplo nama je bilo ob srcu ko so prijatelji stiskali nama roke in nama voščili vso srečo za nadaljno zdravje in zadovoljstvo v skupnem življenju. Ni mogoče nama najti besedi, da bi se dovolj prirčno zahvalila za vso vašo velikodušnost, a lep spomin na ta dan nama bo ostal do konca najinih dni.

Torej, prav lepa hvala za darila, voščila, kartice in za ves trud vsem skupaj. Enako hvala tudi najinim otrokom, ki so se vsi tako potrudili z delom, katerega je bilo veliko. V zabavo je godec igral na harmonike, slikali so naju pa kar od vseh strani, od blizu in daleč, vse naokrog. Zgledalo je kot, da ima vsak svoj aparat za fotografiranje. Tudi lep petje je veselo odmevalo, da smo se vsi, kateri so prišli, prav lepo zabavali in kratkočasil.

Hvala lepa tudi listom, ki so prinesli tako lepo sliko o naju, da ni bilo verjeti, da obhajava

50-letnico, marveč bolj kot 25-letnico. V najinih srcih se je to zelo lepo slišalo, in oh, ko bi le res bilo tako! Da, ko bi bilo samo 25 let to bi se lahko plesalo, pelo in vriskalo na ves glas, a kaj hočete, ko ni več mladosti v človeku. Z vsakim dnem peša in čeprav zleđa kot močan, a moči pešajo, uspeh ni več tisti kakor pri mladitcu.

50 let je dolga doba in da je par poročen 50 let je bolj redko. Tudi midva nisva nikdar mislila, da bova dočkala zlati jubilej, a resnično sva ga in verjemite nama, da nama bo ostal v lepem spominu.

Se enkrat prejmite vsi, kateri ste imeli opravka z to slavnostjo, prirčno zahvalo za vse!

Vam udana
Lucija in Frank Benčina
1231 E. 60 St.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

PUEBLO, Colo.—Po dolgi in mučni bolezni je dne 27. septembra umrla Amalija Jamnik, stara 67 let. V Ameriki je bila 47 let. Doma je bila iz Strug na Dolnjemskem. Tukaj zapušta moža Antona in tri hčere, v stari domovini pa sestro in mnogo drugih sorodnikov tu in v stari domovini.

NEW YORK—Tu je dne 30. septembra preminula Fanny Kalish, poročena Češko in doma iz Loke pri Mengešu na Gorenjskem. Bolehala je šest let. Njen mož je bil ubit v nesreči pred 26 leti pri gradnji svoje hiše.

Pokojnica zapušta tu dve poročni hčeri, vnuke ter dve sestri, v starem kraju pa 3 sestre in druge sorodnike. Po poklicu je bila slavnika, ali izdelovalka ženskih klobukov.

CHICAGO, Ill.—V petek dne 8. oktobra se je v hiši bivšega dolgoletnega upravnika "Prosvete" Filipa Godine na 3211 So. Pulaski Rd. dogodila težka nesreča. V pritličju ali v basemen-tu, ki je stanovanjsko opremljeno, sta sedela Filip in njegova soproga Frances, ko je okrog polne razneslo peč, ki greje vodni kotel. Filipa je odlet kosa peči tako zadela v koleno noge, da mu ga je zelo pobilo, Frances pa je dobila opekline. V sled eksplozije vrženi ogenj iz peči je zanetil v bližini nekaj papirja, a bila je nemudoma pozvana požarna bramba in ga pogasila. Filipa in Frances pa so dopeljali v bolnišnico. Njo so obezvali in jo poslali kmalu domov, Filip Godina pa bo moral vsled težke poškodbe precej časa ostati v nji. Po ugotovitvah poškodbe je zdravnik rekel, da morda mesec, dva ali tri.

Filip Godina z zdravjem nima nič kaj sreče. Ako ga ne tepe bolezen, in res je po več operacij ozdravil, ga pa zadene kaj drugega, kakor njegovo ženo.

NA JESENICAH

Rojenih je bilo od 23. do 30. avgusta 19 otrok.

Poročili so se: Janez Dornik, vratar in Alojzija Demšar, roj. Mekinda, kuharica; Stanislav Kuželčki, kapetan JLA in Alojzija Jerončić, kuharica; Fr. Mlakar, knjigovodja in Marija Zupan, laborantka.

Umrli so: Stanislava Bizjak, roj. 14. nov. 1946, učenka, umrla 24. avgusta na Jesenicah; Marija Balanč, roj. Primožič, gospodinja, roj. 7. avg. 1874, umrla 29. avgusta na Jesenicah, Murova 9; Ignac Tomšič, kurjač, roj. 3. dec. 1899, umrl 27. avgusta na Jesenicah.

AMERIŠKI ŽIDJE SLAVIJO TRISTOLETnico

Letočno jesen slavijo ameriški Židje ozir. Amerikanci židovskega porekla tristoletnico prihoda prvih židovskih naseljencev v to deželo. Leta 1654 je pristalo v tedanjem New Amsterdamu (sedaj New York 23 Židov iz Brazilije, kamor so se bili zatekli iz Portugalske, ko pa je ta spet podjarmila Brazilijo, so ponovno bežali, to pot v novi svet, ki je danes poznan kot Zed. države. Navzlic nenaklonjenosti tedanjega guvernerja Petra Stuyvesanta, so nekateri od novih naseljencev ostali v New Amsterdamu, drugi pa so šli naprej v Newport, Rhode Island, kjer so ustanovili sinagogo, ki je danes najstarejša v Zed. državah.

Od prihoda teh prvih židovskih naseljencev pa skozi dobo revolucije in vse do leta 1848 je bil dotok židovskih naseljencev sicer stalen, toda številčno bolj majhen. Po zlomu revolucionarnih podvigor v srednji Evropi (1848) se je pričelo imperalistično preganjanje vseh, ki so hoteli demokratično in svobodno za zatiranja ljudstva v tem delu sveta. V tisti dobi je pribežalo v Ameriko mnogo židovskih in drugih profesionalcev, intelektualcev in učenjakov iz Nemčije, Avstrije in Češke.

Leta 1880 je bilo vseno samo 230.000 Židov v Ameriki. Ali v naslednjih pet desetletjih pa se je njihovo število skoro podvojevalo. Okolice 19. stoletja je ruska carska vlada uvedla vrsto neredb, ki so omejevale svobodo Židov in drugih verskih pripadnikov. Sledili so po vladi podžigani pogromi, pred katerimi je bežalo v Žed. države stotisoče Židov, Belorusev, "starovercev", nemških mennonitov, ruskih duhoborcev, Molokanov in ukrajinskih štundistov. Ta preganjanja, združena z nezgodnimi ekonomskimi razmerami v mnogih predelih stare Avstrije, so poglajala po svetu tudi milijone Čehov, Slovkov, Madžarov, Ukrajincev, Poljakov, Rumuncev, Slovencev, Hrvatov in Srbov. Sli so za boljše kosom kruha v Ameriko, kakor stotisoči iz drugih dežel Evrope. Židovsko prebivalstvo Amerike je do tega časa štelo že nad dva milijona duš. To število se je še povečalo po drugem izbruhu pogromov na Žide v Rusiji v začetku 20. stoletja, in potem spet v dobi, ko je Hitler pričel preganjati židovsko prebivalstvo Nemčije in so Židje bežali pred hitlerizmom in nazadnje tudi pred komunizmom.

Vzroki, ki so vodili Žide in druge, da so se izseljevali v Ameriko so bili v mnogih ozirih isti. Vendarle o prvih naseljencih lahko rečemo, da so bili negotovi, če se bodo mogli povrniti v svojo staro domovino, Židje pa na povrnitev niso nobenkrat mislili, prišli so sem za stalno in v splošnem so bili vsi iste misli—Amerika je bila njihova domovina za vedno. To se je tudi odražalo v njihovem hitrem prilagodenju in vključenju v ameriški način življenja, kakor tudi v obsegu njihovega soudeležanja v ameriških civilnih, političnih in kulturnih zadevah. Medtem ko so ohranili svoje verske in narodne dediščine, so pa hitro dali duška idealom "novega sveta."

Uspah židovskega naseljevanja v Zed. države in doprinosi posameznih Židov tej deželi teko vzporedno z uspehi in doprinosi vseh drugih naseljenskih skupin. Izkazali so se kot dobri in odgovorni državljani, predani ameriškim idealom in zvesti deželi, ki je nudila zatočišče ljudem vseh narodov, veroizpovedi in ekonomskih ozadij.

Med posameznimi Židi, ki so dali tej deželi izredne doprinosne, je Hyman Solomon, patriot iz revolucionarne vojne ter Isaac Franks, ki je služil v Washingto-

novi vojski; dalje Emma Lazarus, katere pesem je vtisnjena na podstavku kipa Boginje svobode v New Yorku; Louis Brandeis in Benjamin Cardozo, člana vrhovnega sodišča ZD; Sydney Hillman, ustanovitelj velike delavske unije in še mnogi drugi, ki so se odlikovali na polju literature, drame, glasbe in drugih umetnosti. Poleg doprinosov posameznikov, so storiла mnogo za skupno korist tudi židovska predelja in naselja. V njih so bile organizirane številne agencije in ustanove, ki so vodile borbo proti boleznim, za obrambo civilnih pravic, za omiljenje naseljenskih zakonov in za boljše medsebojno razumevanje raznih skupin. Danes, ko je v deželi 5.000.000 Židov, najdemo voditelje iz njih vrst v skoro sleherni panogi ameriškega življenja in udejstvovanja.

Tema ozir. geslo tristoletnice je: "Prilike in odgovornosti svobodnega človeka." Obhajanje tristoletnice bo zaključeno koncem maja 1. 1955 s posebnimi programi v šolah, čitalnicah, sinagogah, občinskih centrih in v drugih javnih prostorih. Dne 27. novembra bodo imeli proslavo Sobotnega dne v Touro sinagogi v Newportu, Rhode Island, ki je najstarejša v Ameriki. Vse židovske občine in skupine bodo na en ali drug način proslavile to važno obletnico pričetka naseljevanja Židov v to deželo.

Te proslave pa ne bodo zgolj podčrtanje 300-letnega napredka židovskega ljudstva v tej svobodni deželi, marveč tudi priznanje in oddolžitve deželi, ki je vedno služila kot varen pristan in zatočišče onim, ki so hoteli biti svobodni.

(Common Council)

ZANIMIVOSTI

Štiri sto let pred našim štetjem so ljudje poznali 14 milijonov kvadratnih kilometrov ali komaj 2,8% celotne zemeljske površine. Pozneje so je poznali čedalje več in spoznavali so tudi morja. Leta 1000 po našem štetju so je poznali 41,5 milijonov kvadratnih kilometrov ali 18,1% leta 1500 že 112,5 milijonov kvadratnih kilometrov. Vsakih prihodnjih 500 let so je odkrili povprečno po 50 milijonov kvadratnih kilometrov. Največ zemlje so odkrili v 18. stoletju, tako da se je znana površina 309 milijonov kvadratnih kilometrov v začetku našega stoletja dvignila na 421,5 milijonov kvadrat. kilometrov. V začetku 20. stol. pa je človeštvo poznalo že 96% celotne zemeljske površine.

Največji kamion na svetu, imenovan "Mak," tehta prazen 25 ton, njegova nosilnost pa znaša 30 do 40 ton. Zračnice tega orjaškega kamiona so napolnjene z zrakom. Kamion ima štiri pare dvojnih plaščev. Takšne kamione uporabljajo zdaj za prevoz tankov čez reke.

Moški v Srbiji so nosili čope do prve srbske vstaje. V boju s Turki pa so jih ovirali. Turki so namreč lovili Srbe za čope in jim sekali glave. Zato je Karadjordje svojim upornikom ukazal, da morajo brez razlike čope postriči. Mnogi so se upirali, ker so imeli lepe kodrašte lase. Toda Karadjordje ni poznal šale, njegovemu ukazo so se morali vsi pokoriti. Kmalu potem pa so si moški začeli striči lase.

Meso in mleko lahko steriliziramo z radioaktivnim obsevanjem, če ju spravimo v vrečice iz plastične mase in izpostavimo žarkom. Tako ostaneta užitna tri tedne. Plastična masa propušta radioaktivne žarke in preprečuje škodljivi vpliv bakterij. Tako so poskušali sterilizirati tudi sadje in sočivje, pa niso dosegli zaželenega uspeha.

ŠKRAT**Zane iz Ljubljane pravi:**

Bilo je najtin tventi najin, naredil se je prvi semenj da nekaj grošev se dobi in Društveni dom se lahko kupi.

Tako se je zgodilo, denarca se je dost' nabralo, dab' za spomin nekaj ostalo, Ljubljanski klub se je ustanovilo.

Njih ideja je pa taka, da za "Dom" se vedno poma, najbo s evenkom al' z močjo, vmes pa kakšno zapojo.

Seve, da vsaka reč košta in tako jim peša njih blagajna, zato na seji so sprožili kako bi malho spet napolnili.

Mal' debate, mal' besed' spet, za kaj luštnega napraviti najbolj kunsten pravi to, čiken dinner kar naj bo. Predlagalo se je, sklenilo.

Oktober meseca se bo vršilo, v nedeljo štiriinadvajsetega, pripravljen naj bo vsak in vsaka.

Najprvo člani in ne-člani z čikeno se bodo mastili nato pa bodo poplaknili s tem, kar se dobi pri bari.

Kdor se nasiti in napije, vrtele noge bi se rade, posebno če Ludvig-Zan trije zagodejo na vse pretege.

Če človek pleše, se utruji, odneha mal' da se shladi, čim več je takih, ki postojijo, ljubljansko pesem zapojo.

Zato ste vabljeni vsi in vse, da štiriinadvajsetega v "Dom" se gre, da njih blagajna se pokrepi, Ljubljanski klub naj dolg' živi.

Zano.

Olajševalne okolnosti

"Vi bi torej radi pri nas službo blagajnika? Toda ... tukaj piše, da ste bili že v zaporu ..."

"Res je, toda zaprt sem bil kot skladiščnik in ne kot blagajnik!"

Med zakonci

"Zakaj greš vedno na balkon, kadar pojem? Ali me ne maraš poslušati?"

"To že, dragica, samo sosedom bi rad dokazal, da te ne pretepam."

Uradna tajnost

Sodnik: "Le kako ste mogli tako težko blagajno odnesti, a?"

Tat: "Res je bilo težko, tovariš sodnik. Vi bi je ne mogli. Kako sem to storil, je pa moja uradna tajnost."

Slaba kupčija

Neki nenadjarjen komik je predlagal slavnemu komiku Jeromu K. Jeromu, ko le-ta, še ni bil znan, naj mu za pet funtov proda nekaj svojih humoresk, da bi jih izdal pod svojim imenom.

"Veste, to bi bilo za oba neprijetno," je odgovoril Jerom, "če bi pri meni videli 5 funtov, bi mislili, da sem jih ukradel, če bi pa pri vas slišali duhovito zgodbo, bi tudi mislili, da ste jo ukradli."

DE GASPERI, ITALIJA IN TRST

V Selli di Valsugana na Tridentinskem (Južnem Tirolskem) je v četrtek, 21. avgusta, podlegel drugemu srčnemu napadu, ki se je pojavil kot posledica obilne bolezn, Alcide De Gasperi, bivši predsednik italijanske vlade. Pokopali so ga slovesno v Rimu v ponedeljek. De Gasperijeva smrt je vzbudila veliko pozornost, ker je De Gasperi še vedno odločno vplival na notranjo in zunanjo politiko Seelbove vlade.

De Gasperiju priznavajo velike državniške sposobnosti njegovi pristaši in nasprotniki. Za seboj ima dolgo politično kariero. Umrli je v 73. letu, a s politiko se je začel ukvarjati že kot študent jezikoslovja na univerzi v Innsbrucku. Leta 1911 je postal poslanec v dunajskem parlamentu, kjer je predstavljal Trstolce italijanske narodnosti do zloma Avstro-Ogrske.

V Italiji se je pridružil don Sturzovi ljudski (katoliški) stranki; po don Sturzovi smrti je prevzel njeno vodstvo. Ko je bila ljudska stranka razpuščena leta 1926, se je zatekel pred fašisti v Vatikan, kjer je bil knjižničar do zloma fašizma po drugi svetovni vojni. Po vojni je obnovil don Sturzovo stranko pod novim imenom—krščanske demokracije (democrazia cristiana). Bil je zunanji minister v Bonomijski vladi, nato v vladi republikanca Parrija; sredi decembra 1945 je postal ministrijski predsednik, potem ko je pomagal pri strmoglavljenju v levo usmerjene Parrijeve vlade. Na tem mestu je ostal do 23. julija 1953, ko je moral odstopiti zaradi poraza svoje stranke, ki ni na volitvah izvojevala zaželjene absolutne večine. Njegov volilni zakon, s katerim so bile uvedene kljub protestom pravih demokratov tako imenovane vezane liste in ki je pripomogel do zmage tudi tržaškimi iredentistom, mu je prinesel pravi polom. Po letošnjem kongresu stranke v Neaplju se je moral umakniti pred Fanfanijem kot glavni tajnik stranke.

Povojna usoda tržaških Slovencev in Tržaščanov sploh je tesno povezana z njegovim imenom. Prav zato nas toliko bolj zanima njegovo delo. (Njegova smrt bo vplivala tudi na notranjopolitični razvoj v Italiji, ker je ugrabila človeka, ki si je mnogo prizadeval, da bi v demokracijski stranki ohranil ravnovesje med različnimi strujami, ki se medsebojno pobijajo.) De Gasperi je bil z grofom Sforzom pobudnik tiste italijanske politike, ki je stremela za razveljavljanjem mirovne pogodbe in dovedla končno do znane trojne izjave iz leta 1948 (za priključitev Svobodnega tržaškega ozemlja k Italiji); ta izjava je vnela nevarne spore okoli Trsta ter končno dovedla do oktobrskega diktata in nevarnih zapletljajev na meji. Vendar gre De Gasperiju priznanje, da je bil pri izbiri

govalci stisnil roko). Amerika je tudi globoko segla v svojo blagajno—nad 2 milijardi dolarjev in za okoli pol milijarde vojaških naročil se je steklo v Italijo.

Na pobudo Amerike so preselili v Rim tudi sedež važne mednarodne organizacije FAO (za prehrano in kmetijstvo). De Gasperiju je odpiral pot v svet tudi Vatikan. Za svoje politične uspehe se je imel De Gasperi mnogo zahvaliti tudi Togliattiju, ki je s svojim tiskom in svojimi govori vnel pri Amerikancih strah pred revolucijo in s tem omeščal srca ameriških finančnikov, v resnici pa se je zadovoljil samo z rožljanjem.

Pri delu za gospodarsko obnovo Italije je poleg ogromne ameriške pomoči pomagala De Gasperiju tudi okolnost, da je italijanska industrija ostala nedotaknjena sredi strašnih evropskih razvalin. Preden so se industrije drugih držav opomogle, so italijanska industrijska podjetja, ki jih je ojačil še priliv ameriškega kapitala, ogromno zaslužila z izvozom svojih izdelkov. Pri izvajanju agrarne reforme je De Gasperi običal na pol poti, ker se je v njegovo stranko zateklo tudi mnogo bogatašev, ki se upirajo razlastitvi zemlje. Temeljno socialno vprašanje, ki ga ustvarja velika razlika med bedo nižjih slojev in razkošjem pri bogataših in aristokraciji, je ostalo tudi v pogojni Italiji nerešeno.

De Gasperi ni bil mož velikih idej in drznih zamisli, pač pa spreten taktik iz dunajske šole. Pa njegovi smrti je v notranji, pa tudi zunanji politiki Italije, nastala velika vrzel.

—Gospodarstvo

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

SOCIAL SECURITY

V zveznem kongresu je bila skoro soglasno sprejeta postava o razširjenju in izboljšanju socialnega zavarovanja in predsednik jo je podpisal. Po novem sistemu bo socialno zavarovanje pokrivalo nadaljne milijone ljudi v poslih in poklicih, ki sedaj niso plačevali za to penzijo in je tudi niso bili deležni. Dalje bodo zvišani mesečni prejemki vseh zavarovancev, ki to penzijo že prejema; ta zvišanja bodo znašala od \$5 do \$13.50 za posameznike ter od \$5 do \$31.00 za družinske skupine.

Zavarovanci, ki že prejema to penzijo, bodo že v oktobru prejeli čke z zvišanja, ki jim pritičejo. Za to se ni treba nikomur posebej javiti v lokalnem uradu social security; zvišanj bodo deležni avtomatično.

Podrobnosti o poslovanju novega sistema so navedene v članku "Social Security Benefits Increased," ki nam je bil dostavljen iz lokalnega urada socialnozavarovalniške administracije in ki je v celoti priobčen na drugem mestu današnje izdaje New Era. Članek je napisan s posebnim ozirom na clevelandsko okrožje, toda vsebina, razen imena krajevnega managerja in naslova, velja za vse kraje Zedinjenih držav.

—NEW ERA, glasilo ABZ

O STOLETNIKIH

Na tretjem kongresu Mednarodne organizacije gerontologov, ki se je nedavno vršil v Londonu, je dr. Flanders Dunbar iz New Yorka predavala o stoletnikih v Zedinjenih državah.

Nekaj njenih ugotovitev: Naj-

več sto ali več let starih ljudi živi ob ameriški vzhodni obali in ob reki Mississippi. Na splošno niso niti zelo bogati niti zelo revni. Skoro vsi imajo primeroma dobro ohranjen vid in sluh in nekateri so zelo aktivni. Na splošno so optimisti, se redkokdaj razburjajo ter ne nastopajo gospodovalno. Imajo mnogo prijateljev, smisel za humor ter malokdaj govori o "dobrih starih časih." Dostopni so za izpremembe in se ravna po gestu: živeti in pustiti drugim živeti.

Nekateri stoletniki pripisujejo visoko starost dejstvu, da so se izogibali tobaka in opojnih pijač; drugi pa menijo, da so dosegli visoko starost, ker so vedno uživali opojne pijače za potrebo in se tudi tobaka niso branili.

—NEW ERA, glasilo ABZ

DELO DOBIJO ZENSKE

ZENSKA ali DEKLE DOBI SOBO IN HRANO TER NEKOLIKO PLAČE ZA POMOČ PRI OPRAVLJANJU HIŠNIH DEL. Za podrobnosti pokličite AC 1-2527

HIŠE NAPRODAJ

PASNOW AVENUE, od East 185th Street Lepa hiša s 5 sobami, za eno družino; klet pod vso hišo. Gorkota na plin. Beneški zastori, preproge, garaža za 2 avta in dovoz. Hiša v prvovrstnem stanju. Cena samo \$16,900.

Za podrobnosti se obrnite na KOVAC REALTY 960 East 185th St.—KE 1-5030

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovič, lastnik Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 3/2 do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7, št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, št. 37 št. 5, št. 36 št. 4. Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32, 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

* Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36;

48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 45. (Se vrsti med 10 11 točk razlike.)

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

- 1 centimeter — 0.3937 inča.
- 1 meter — 3.2088 čevlja ali 1.0936 jarda.
- 1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.
- 1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.
- Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15 3/4; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE. **SEDAJ JE ČAS** Vršimo vsa, v kleparsko stroko spadajoča dela. Cene so zmerne. — Se priporočamo v naklonjenosti. Lahko pišete na ta naslov: **FRANK KURE** R.F.D. 1, Newbury, Ohio Pokličite telefonično: Newbury 1-283

POTOVANJE: Uredimo vse potrebno za obisk starega kraja. Rezerviramo prostor na ladji ter avijonu. Postrežba v Parizu je prvovrstna. **DENAR:** Dostava v roku 4-6 tednov. Plačuje se po najvišjem dnevnem tečaju. Na zalogi so tudi Dinarji. **PAKETI:** Preko nas pošljete pakete NAJCENEJE. Dostava v roku 4 tednov. 100 lb. — GOLD MEDAL \$11.00 **BLEDCO.** 6731 St. Clair Ave. CLEVELAND 3, OHIO

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS **STAKICH FURNITURE CO.** JAMES D. STAKICH, Prop. **Ivanhoe 1-8288** 16305 Waterloo Road STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 8 P.M. Tuesday-Saturday 9 A.M. to 6 P.M. — Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

"It's Gamma!" **Stara mati vzdržuje ZVEZO NA DALJAVO** Stara mati živi mnogo milj oddaljeno, toda ni tujka njenemu vnuku. Obišče nas večkrat . . . telefonično na dolgo distanco. Milje vam ne morejo preprečiti, da delite družinsko veselje, kadar se navadite telefoniranja na dolgo distanco. Taki telefonski obiski pomenijo zelo veliko in stanejo zelo malo. (Tipične lestvice cen za dolgo distanco so navedene na notranji strani prednje platnice vaše telefonske knjige.) Pomnite . . . Dolgodistančni klici dobijo zvezo hitreje, če navedete številko stranke izven mesta. **THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY**

PRODA SE **KUHINJSKA PEČ** GRAND IZDELKA. V DOBREM STANJU. Pridite si jo ogledati po 5. uri zvečer ali v soboto kadarkoli, ter dajte ponudbo. 1066 E. 66 St., HE 1-7823

JOHN YAGER IV 1-5702 GRADBENI KONTRAKTOR Ako želite zgraditi novo garažo ali klet pod vašo hišo, vam postržem v popolno zadovoljstvo

ZAVAROVALNINA na HIŠO BIZNES - AVTO - ZIVLJENJE Pomnite, da kakršnokoli zavarovalnico vi potrebujete, vam jo lahko preskrbi **DANIEL STAKICH** 815 EAST 185th STREET poleg St. Clair Savings & Loan Co. tel. KE 1-1934

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE **55th ANNIVERSARY SALE** MONEY IN YOUR POCKET **THE MAY CO.'S BASEMENT**

Moški in deški s PREŠITO PODLOGO

USNJENI JACKETS

Aktualna vrednost moških—27.50 **19.88**

Vseposod boste šli v tem udobnem, močnem usnjemem jopiču. Izvrstne kakovosti A-2 tipa; ima ovratnik iz istega blaga, pleten ovratnik in robove na rokavih. Podloga je prešita . . . 8-uncna teža . . . močan zipper spredej. Izbočen za trpežno nošo! Mere 36 do 46.

Deški redno po 19.98

Za šport in zabavo . . . presel bo ta jopič predno ga bo obrabil . . . tako je trden! Ta bomber jacket ima ovratnik iz pristne mouton kožuhovine, vrezane žepe, fine pletene robove na rokavih in spodnji rob. Podloga je prešita—8-uncne teže . . . močan zipper spredej. Izbočen za mošo ob mrzlih jesenskih in zimskim dneih, ker je tako tople! Mere 8 do 18.

The May Co.'s Basement oddelek z moško opravo

STIŠKI TLAČAN

Povest iz druge polovice XVI. stoletja

Spisal

IVAN ZOREC

(Nadaljevanje)

V palači je gospod Boštjan veliki pisarju, naj baronu Thurnu pošlje glas, da ga popoldne ob treh kani obiskati po naročilu grofa iz Žužemperka.

Pisar se je uslužno klanjal, a ločiti se ni mogel, nagrade je kal.

Zdaj je Janez počasi segel v žep ozkih irhastih hlač in ženemu možu milostno pomolil srebrni denar: "Nate, da vsaj danes, kakor sem prej rekel, žejni ne boste!"

Pisar Komar se mu je globoko priklonil in pogoltno v pest stisnil veliki denar.

"Precej pojdem in preskrbim, da baron Thurn še to uro zve za vaš imenitni obisk, plemeniti go-

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

REAL ESTATE

NORTH CHICAGO — 2 story frame apartment building 4-3 room, 1-4 room, baths, completely furnished, hot water oil heat, cabinet kitchen. Income \$410 per month. Wonderful investment. Must sell on account of illness. With all furniture \$23,000. Buy owner. DEarborn 6-1574

DEERFIELD — 7 room Colonial; 3 bedrooms; 1 1/2 baths; knotty pine recreation room; carpeting; gas heat; attached garage. — \$32,500.
Deerfield 1018

NORTHSIDE — EDGEWATER — By owner. In the low 20's. 7 room brick residence; 4 bedrooms; hot water oil heat; 3 car brick garage. Near lake.
5449 Winthrop LOngebeach 1-6248

DEERFIELD — Owner offers — One of Deerfield's most attractive homes. Tackett built. 3 bedroom Lannon stone ranch; 1 1/2 baths, living room with fireplace, screen porch; 2 car garage. Beautifully landscaped. Owner transferred.
Call Deerfield 1506-R

BEVERLY — 9100 Winchester — 8 room residence with 2 full baths, close to both parochial and public schools and R. I. station. Owner transferred. Quick possession. Open all day. Owner.
BEverly 8-1144

DOMESTIC HELP

COMPETENT Woman for nursing and cooking for semi-invalid. One who is looking for a good home. Stay. Call week days 10 to 12.
HUmboldt 6-0151

WOMAN for General Housework and light cooking for Lake Shore family. Must like children. Own room. References and English necessary.
EAstgate 7-0126

MAID — Experienced and trustworthy. General housework, plain cooking. Family 3 adults. Stay; own private quarters. References required.
LAkeview 5-0543

GIRL OR WOMAN — Care 2 small girls; mother employed nights. Small salary. Room and board. D.P. acceptable.
COmmodore 4-8105

GENERAL Housecleaning in Administration and School Buildings. Full maintenance plus salary. References and English required.
Park Ridge School for Girls TAlcott 3-5161

COMPETENT Woman who wants good home more than salary. General housework. Assist school aged child. Own room, bath.
GRaceland 7-6386

spod!" se je sladkal tudi gospodu Boštjanu. A ker ta ni segel v žep, se je namrdnil in brž skočil na plano.

"Vidiš, denar kar v pesti nese krčmarju!"

"In takale, za vbojajme kupila suha južina bi rada čez ramo gledala kmeta!"

"No, saj si ga dobro useknil!"

"O, tudi takile lačni pridaničisti dosti olja prilivajo v ogenj kmečkih uporov!"

"Zmerom ti po glavi blodijo sami kmečki upori!"

"Saj ste slišali, blodijo tudi gospodi, da se še iz gradu ne upa več."

"Slaba vest jih plaši, kaj posebnega ne bo."

"Toliko že lahko, da se mi zmerom bolj mudi domov."

"Le stoj, jutri bova že doma."

Popoldne se je gospod Boštjan res odpravil k baronu Thurnu. Janez je ostal v palači. Pusto mu je bilo, domotožje ga je čudno bolelo. A čez kakovo uro je Komar, precej okajen po vinskih duhovih, prišel in se majavo razkorlačil pred njim:

"Kaj gledaš in poješaš, kmetavs? Za vino vem, angelčki bi ga pili, če bi ga znali in smeli, ti pa medliš tu!"

"Jaz sem svobodnjak — kdo ste vi, da tako govorite z menoj?" je Janez revsknil.

"Svobodnjak . . . da, saj res, svobodnjak, skoraj gospod . . . ne zamerite, saj ne bom več," se je pisar ustrašil. "A zmerom, če ne zamerite, je navada bila taka."

"Odvadite se je!" se je Janez nalašč držal prav hudo.

"Joj, če so vsi kmetje tako srditi, se utegnejo res upreti," je oplahnil mož skomljal.

"Ne vem, ali se upro. A če se, zaradi krivic se, preveč jim jih prizadevajo valpti, pisarji in drugi taki maslarji!"

"Nikar ne klopočite več, o svobodnjak, račite rajši z menoj, ne bo vam žal, takega vina dobava in živa živa dekleta iz daljne laške dežele naju pozabavajo."

"Vašim sivim lasem jih je res treba!" se je Janez pošmešnil.

"O, če nočete, saj lahko stopiva drugam."

"Tam pa vina ni takega, da bi ga pili tudi angelčki."

"Kako ni? Samo dobro vino je tam, kamor hodim jaz!"

Pisar je še toliko žujnjel in zužnjel, da je Janeza prijela lakomiselnost.

"Pa pojdiva!" je dejal. "Vsaj vidim, kakovi so kaj Ljubljanci tudi za mizo," si je mislil.

Dan je bil ves soboten in se je že nagibal, ko sta pisar in Janez čez most koračila v temačnost Starega trga. Pri vodnjaku je bila krčma. Iz nje sta vrela glasnan pogovor in vesel smeh.

"Tu notri, o svobodnjak, točijo vino iz Vipave in Furlanije," je pisar Komar rekel in postal. "O, vince, vam pravim! Polič ga je premalo, dva sta že preveč; zato

ga pošten kristjan izplje tri poliče, da si ne more kaj očitati."

"Prav, tudi jaz sem kristjan," se je Janez nasmehnil.

Komar je zadovoljen pokimal in oblastno odprl vrata v krčmo.

Za široko, že nekoliko polito mizo je delopust zbral obrtnike; nacejali so se z močnim vinom in tožili o hudih časih in majhnem zaslužku.

"In še huje bo, če se kmetje upro. Letina je tudi slaba, kupčije ne bo, potlej pa živi, če moreš."

"Gospoda res pretrdo pesti tlačana, zdaj ga pa še naš deželni glavar Herbart Turjaški draži z nabiranjem vojščakov."

"Pravijo, zoper Turka jih nabira."

"Ne, zoper tlačane, da bi se oplahili in nič ne storili graščakom."

"Manjka nam samo še, da se kuga zanese med nas, pa bo ves pekel vkup!"

"Pri Dunaju, pravijo, se je skotila."

"Za nas vse slabo prihaja le z Dunaja: davki, krivica, nerodni generali, ki se Turka lotiti ne znajo in vojščakov ne strahujejo zadosti."

"Hoj, glej ga, Turjačanovega bernjavsa!" se je mizar Bobnar zasmejal Komarju, ki je vstopil z Janezom. "Spet je tu, ni ga še poln!"

"Ali sem že kdaj bernjal pri tebi, ki doma še močnika nimaš zmerom?"

"Nič ne maraj, perogrizec," je čevljar Ogrizek miril, "kar prisedi in se nalij, kolikor še manjka, saj imaš, bi dejal, plačnika se seboj."

"Tako ga Agata to pot ne požeje ven," se je mesar Kozoderec smejal.

"Z menoj je velmož svobodnjak, kmečki gospod, ki vas vse dene v koš," je peresar revskal. "Prišel je z vitezom žužemperškega grofa, vi pa česnate, pastirji na paši ne tako!"

Piveci so se v zadregi spogledali, sram jih je postalo.

"O, svobodnjaku se res vsakemu godi že otorej, da mu ni treba klepatinezabljenega močnika," je Bobnar nerodno gladil; "še za vino lahko daje takile gosposki sneti, če je neumen zadosti."

"Da te bes opali — zakaj delaš kaliz?" je Komar grdo pogledal in z Janezom sedel med kačjepičeže.

Iz stranskih vrat je zdajci prišla mlada krčmarjeva hči Agata, ki ji je bilo streči žejne goste, in se za trenotek vedečno zagledala v nenavadnega gosta Janeza.

"Vina prinesi prej, devica zamudna," je pisar ukazoval, kakor bi sedel na prestolu, "potlej se spogleduj z mojim prijateljem svobodnjakom!"

"Agato pusti lepo na miru!" je godrnjavnil krojač Sivec, mlad, slabičen človek, a čednega obraza in belih, gosposkih rok. Lizal se je pri Agati in ljubostmen je bil na vsakogar.

"Kaj se bojiš zanj?" se je

Kozoderec smejal. "Saj takle Komar ne more več prehudo pičiti."

Agata pa je že stekla in prinela vina. Ko ga je postavila na mizo, se je pričakujoče ozrla v pisarja, a ta ni hotel razumeti.

"Kdo plača?" je zato vprašala.

Janez je brž segel v žep in položil denar na mizo. Komar se je oddehnil in zabavljivo rekel: "No, ali je prav?"

"Prav, vse prav," je rekla in se nasmehnila zardelemu Janezu.

"Svobodnjak, ali tudi pri vas rastejo take?" je Ogrizek zinil in mignil v Agato.

"Vsaka trata ima svoje cvetje," jo je Janez pogledal za tren.

"Ali ste slišali zdaj?" je Agata plosknila. "Cvetka sem na ljubljanski trati, vi pa tega še vedeli niste."

"Vsi vemo to prav za trdno, o lepa Agica!" se je krojač branil hudega očitka.

"Priti pa je moral tale priljudni Dolenec, da vam je dopovedal!" se je Agata nalašč še ljubziveje nasmehnila Janezu.

"Kaj zato ga gledaš tako?" jo je Komar pičil, da bi vrnil žalitev ob plačevanju zapitka. "Nikar! Oženjen je in otrok ima že pol razstavke," si je izmišljal. "Ali bi rada, da bi sodniki kaj privili še njega, kakor so davi juda pogubili zaradi trapaste babe?"

"Nikar no! Ob kmetavsja se krepostna meščanka še v mislih ne spotika," je krojač pačil govor in še iskal besedi, ki si jih je nalovil pri gospodi. "Zato jo rači pustiti na miru, goba žejna!"

"A ti suhoretec, ki te vsega ni za dobro mojo pest, lepo na miru pusti kmetavsja, ki ti noče nič!" je Janez rasel izza mize.

"Kako pa govoriš z menoj? Ali veš, kdo sem?"

"Prazna ljubljanska srajca, vem in vidim; le ti ne veš, ti, da sem svobodnjak, ki je vsaj tolikšen gospod, kolikršen je kakov mestni močnikar!"

"Tale dolenjski one — ne vem, kako bi mu rekel? — bi nemara rad skupil katero!" je krojač kričal. "Doma hodi bos do kolena, tu pa se ščeperi, kakor bi kupoval vso Ljubljano!"

"Glejte no, z bikom bi se rad bol!" so se gostje smejali hudemu krojaču. "O, kar daj se, Sivec, saj bomo radi gledali!"

"Pisar Komar," je Janeza pogrelo, "povejte jim, da ne iščem tepeža. A če bo kdo še kaj bezal vame, mu podrobim koščice, da mu jih vsi šivankarji tudi na sodni dan ne steknejo več!"

Agata je zamaknjeno gledala hrusta Janeza, krojač Sivec pa se je ves tresel od togote.

"Anti že veš, kako je prav po kmečko," je mesar potepljal Janeza. "A dokler sem jaz tu, te žalil nihče več ne bo!"

"Pri nas vsaj ni take šege, da bi kdo kar tako pikal gosta. Pa jaz sem, saj ste slišali vsi, neumen kmetavs in ne morem vedeti, da imate v mestu drugačne navade."

"Vidiš, v lepo luč nas postavljaj, sirotka zelena!" je tudi mizar karal ljubosumnega krojača. "In zmerom napraviš kakovo grdo zabavo zaradi Agate in ji odganjaš goste!"

"Pa res!" je še Agata zavrela. "Kaj neki misliš? Ali že imaš mojo besedo, ka-li? Nič več kakor vsi, ki pijo vino pod našo streho. Pokaj se ujeđaš, kakor da bi mi bil že mož ali vsaj ženin? O, kaj neki misliš? Možili me bodo z možem, ne pa s takole senco!"

Krojač je le pobesil glavo, zamermil ni, saj mu je Agata že večkrat povedala še hušjih.

"Jaz pa tako mislim, da se v tej družini lasali ne bomo!" je čevljar udaril ob mizo. "Kdor misli drugače, naj pove, da ga požene-mo venkaj!"

"O, pijmo, veseli bodimo in ženske ljubimo tukaj in tam!" je pisar že pel in dvigal kozarec. "In se rajši moško menimo — pokaj bi si življenje težili!"

"Vidiš, prav pametno si razdrl!" je čevljar hvalil. "Samo to nam še zaupaj, ali tebe res še mara katera."

"Marsikatera, o, dobro službo imam. Le jaz ne maram vsake, take že ne, ki zaradi nje človek zgubi glavo."

"In ki še z okna gleda na mo-rišče, ko se njegova glava trklja s tnala!"

"Čudna pravica!" se je še Janez oglašil. "Davi sem videl ti-stega človeka."

"Ni ga škoda, jud je bil. Soda-ba je bila pravična."

"Kako, če je sodila samo na eno plat? Zakaj ne sodi tudi ženske, ki je morda bila kriva naj-več?"

(Dalje prihodnjih)

Sorodniki potrebujejo vaše pomoči

Ker se v stari domovini vedno dogajajo vremenske nezgode, je ubogo ljudstvo zelo prizadeto za svoj življenjski obstoj.

Vsled tega večkrat prosijo pomoči svojce v Ameriki, kateri jim tudi velikodušno pomagata. Ako želite dati nujno pomoč, da jim nekoliko olajšate težave, pomagajte jim z naročili **STANDARD PAKETI**, v katerih so različna živila, ali s paketi, ki jih sami sestavite in prinesete v naš urad, kot tudi z denarnimi naročili, kar vse točno odpremimo.

Ako želite obiskati rojstno domovino in potovati z avijonom ali parnikom, Vam vse potrebno uredimo za udobno potovanje.

ZA VSE PODROBNOSTI SE ZGLASITE V NAŠI PISARNI.

STEVE F. PIRNAT CO.

6516 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND 3, OHIO — HE 1-3500

JESEN JE NAJBOLJŠI ČAS ZA BARVANJE HIŠ

Hišni gospodarji, ki hočejo imeti svojo hišo lepo in trajno prebarvano, si hišo prebarvajo jeseni. Zdaj je najbolj primeren čas za to delo.

V naši trgovini si boste lahko izbrali razno prvovrstno barvo, s katero boste vsestransko zadovoljni.

SUN-PROOF TITANIC BELO BARVO ZA ZUNAJ

Ta barva je nalašč za barvanje, kjer hočete imeti čisto bel fini. Ne rabite jo za prvo kritje, kjer nameravate konečno prebarvati z kako drugo barvo. Ta barva ne vsebuje svinca, in se ne potemi po črnem svinčenem sulfidu, ki ga povzroča ozračje, v katerem so žveplenski plini.

SUN-PROOF TINTING BELA BARVA

To je posebna bela barva, ki se jo rabi za bazo, kateri se potem doda oljno barvo mesto bele. Se ne rabi kot belo barvo. Ko se pravilno zmeša z drugo barvo, vsebuje nenavadni odpor proti obledenju, in trdno vztraja v vsakem vremenu.

SUN-PROOF BODY COLORS

V devet različnih barvah, ki so najbolj popularne. Vsebujejo vse najvažnejši tvarine, ki so potrebne, da je barva trdna in odporna proti vsem vremenskim spremembam.

SUN-PROOF TRIM COLORS

V šestih različnih barvah in v črni. Ta barva, ki je za okraske, se hitro posuši in običajno je dovolj enkratno barvanje. Dobro vzdrži in ne obledi. Posebno priporočljiva za les ali kovino.

BELA BARVA ZA ZUNAJ VARNA PROTI SOLNCU IN PLESNOBI

Ta bela barva je v vztrajnosti podobna Sun-Proof Titanic beli barvi za zunaj, le da vsebuje tvarino, ki varuje pred plesnobo, kar je posebno dobro.

Dobili boste v naši trgovini še mnogo drugih hišnih potrebščin za vaš dom ali vrt. Priporočamo se vam za naklonjenost — postregli vam bomo najboljše in cene so zelo zmerne.

EAST 200th HARDWARE

685-687 East 200th Street vogal Lindbergh Avenue

IV 1-8448

Euclid 19, Ohio

BAILEY'S 4 TRGOVINE

Mi dajemo in izmenjavamo Merchants znamke

HATHAWAY NYLON NABRANE ZAVESE

NA OKTOBERSKI RAZPRODAJI...

PO NAJNIŽJIH CENAH ŽE VEČ LET!

50x81" mere 100" široke vsak par **4.94** par

50x45" mere **3.98** Pr. 50x54" mere **3.98** Pr.

50x63" mere **3.98** Pr. 50x90" mere **4.98** Pr.

72x90" mere **8.49** Pr. 95x63" mere **8.49** Pr.

95x90" mere **10.95** Pr. 140x90" mere **16.95** Pr.

Pristne Hathaway nylon zavese po nižji ceni kot navadni nylons. Naše navadne nylon zavese so narejene po priznanemu izdelovalcu in imajo obširno nabrane robove in trakove iz istega blaga. Vse v mehki beli barvi.

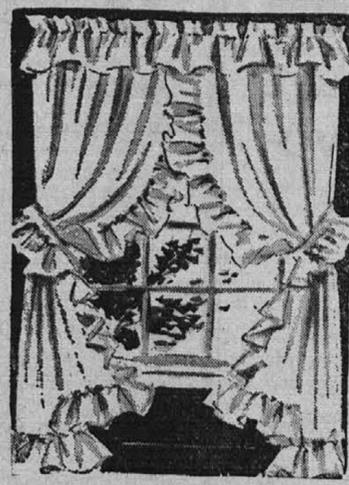
HATHAWAY NYLON UKROJENE ZAVESE

42x40" mere **2.45** Pr. 42x63" mere **2.95** Pr.

42x72" mere **3.25** Pr. 42x81" mere **3.45** Pr.

42x90-Inch mere **3.65** par

Vsi robovi ob straneh so dvojno šivani, v isti beli barvi.

V BLAG SPOMIN

ob 14. obletnici odkar je odšel v večnost naš preljubljeni soprog, dragi oče in stari oče

JOSEPH PETRIČ

ki je svoje mile oči zatisnil za vedno dne 14. oktobra 1940.

Minilo je že štirinajst let, ko kruta smrt Te vzela je. Kako življenje prazno je, odkar smo izgubili Te!

Žalujoči ostali:
FRANCIS PETRIČ, soproga
JOSEPH, sin
ZENO, ZITA, ZANDRA ZAKRAJŠEK, vnuki

Cleveland, Ohio, dne 14. oktobra 1954.

Community Chest
"Serving Greater Cleveland"